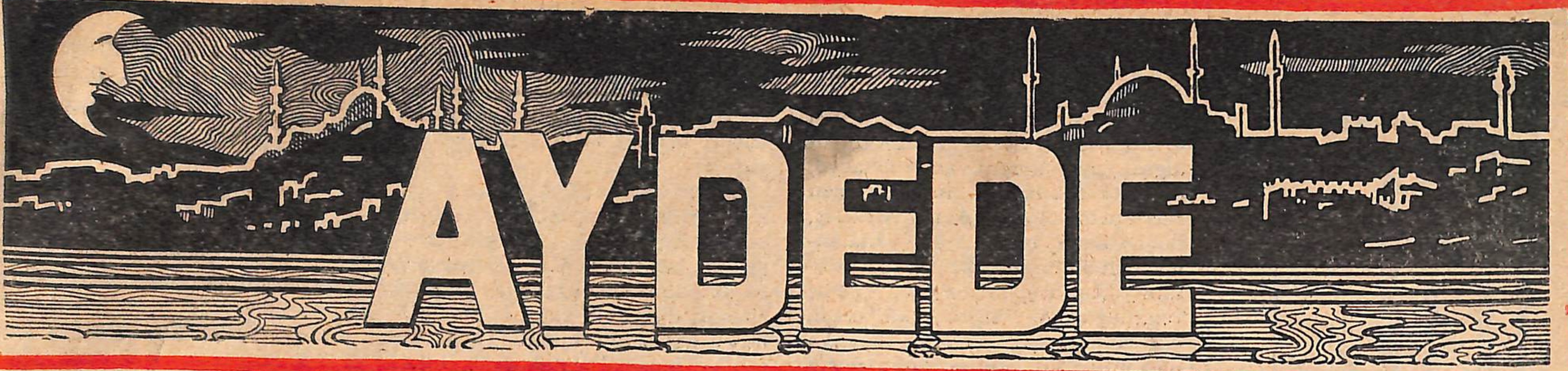

No. 91 — 56
ÇARŞAMBA 17 Kasım 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Yerli Yerine Koymak

Gazetelerdeki haberlerin ne dereceye kadar hakikate uygun olduğunu tabiatiyle kestiremeyiz. Şu var ki ateş olmıyan yerden duman çıkmadığı gibi hiç bir asıl ve esasa istinat etmeden ortaya Yargıtay Başkanı ile Adalet Bakanı arasında münakaşa olduğu kabilinden bir şayia da yayılamaz.

Bunun elbette gerçek bir tarafı olmalı. Velevki matbuatta okuduklarımıza tıpatıp benzemese bile...

Biz meseleyi başka bir noktadan mütalea etmek isteriz. Her zaman yazarız : Bir kabine kurulacağı *sırada Maliye Bakanının bir maliye memuru olmasına* değil, hattâ memleket dışında tanınmış bir maliyeci olmasına dikkat etmek lâzımdır. Maarif Bakanlığına ise memleket kültürürünü bütün ilim ve irfan mahfillerinde temsil edebilecek kıratta olgun, bilhassa bilgi hüviyeti bakımından dolgun, ciddî eserleriyle veya mesaisiyle maruf bir şahsiyet getirilmesi usûldendir.

Adliye veya Adalet Bakanına gelince : Yine usûldendir ki Adliye Bakanı - Basbakan yardımcısı bulunmadığı ve bulunduğu takdirde bile - kabinenin mânevî mevkii itibariyle başta geldiği için ağır baslılığı, derin vukufu ve uzun tecrübesiyle, bir parti adamı olmasına rağmen de Adalet cihazının her türlü politika cereyanları üstünde tutacak, yüksek zihniyetle ün almış zevattan seçilir. Kabinenin âdeta heybetidir.

Oylesinin zaten ve meselâ Yargıtay Başkaniyle münakaşasına imkân yoktur; mânen mehib iki şahsiyet de ne böyle bir lüzum hissederler, ne de kendilerinde o cesareti bulurlar; sadece sohbete girişirler.

Adliye, Bakanının mahkeme salonlarını, hapishane hücrelerini teftiş yoluyla işliyeceği mekanizmalardan değildir; o kısımları Adliyenin idarî şubeleri çevirir; neticeden Bakanlığı haberdar eder. Adliye Bakanının esas vazifesi memleket adaletinin mürakabesi ve bunu mazideki uzun, vukuflu hayatının bahşettiği şahsî bir otoritenin yardımiyle bihakkın temsil eylemesidir.

Kabinelere genç elemanların girmesine bizim kadar taraftar olan az kişi vardır. Lâkin Adliye ve Maarif Bakanlıkları bir yaş ve baş haddine tâbidir.

Ve asıl acaibi şu : C.H.P. o mevkilere getirilecek hüviyette epeyce zevata malik bulunuyor. Neyleyelim ki elimdeki bu çeşitli varlıklardan istifadeyi bilmiyor; Ali'nin yakışacağı yere Veli'yi oturtuyor; Veli'ninkine de Ali'yi... kimseyi yerli yerine koymamakta ısrar ediyor.

AYDEDE

— Tam demokrasinin kabulü için halkın olgunlaşması mı bekleniyor ?

— Hayır ! Vaziyete bakacak olursan, iktidar partisinin olgunlaşması bekleniyor !..

Al İstida, Ver İstida !

Telefon İdaresinin bir ilânından öğrendik ki yeni rehperimiz soyadları sırasiyle tertip, sonuna bir de küçük adlar cedveli ilâve olunacak. Elbette böyle yapılmalıdır. Mademki soyadlarını kabul ettik, başka çıkar yol yoktur; soyadına her hususta alışmamız lâzımdır.

Yalnız aynı ilân eski rehperde soyadları yazılı bulunmıyanların idareye bunu bir dilekçe ile bildirmelerini haber veriyor. Hattâ ilân verecekler de dilekçeli müracaat etmeli imişler.

Bizce telefon gibi, posta gibi, demir ve deniz yolları gibi ticarî mahiyeti olan müesseselere pullu dilekçelerle, yani arz-ı-hal ve istida şeklinde müracaat mecburiyetini kaldırmak lâzımdır.

Ilân verecek ve müesseseyi dolayısiyle kazandıracak yahut müşteri sıfatiyle müesseseye para verecek bir adam neden istida yazmak zorunda bırakılıyor? Gazetelere ve ilân bürolarına istida ile mi müracaat ediyoruz? Müşteri bakımından Telefon İdaresi hususî bir ticaret müessesesi sayılır. Böyle müesseselerde "Al istida ! ver istida !" neden?

1948 Yılının Tepesine Dikilen Tüy !

Şeker meselesi Millet Meclisi bakımından kapandı. Fakat bu, bir dış manzaradır. Şeker, için için Saka kabinesini yemekte ve C.H.P. nin deri altında işliyen bir yarası olmakta devam edecektir.

Fakat daha mühimi şudur : Yine şeker meselesi D. P. nin elinde düne kadar büyük bir koz iken şimdi zaafını teşkil edecektir. Zira parti mebuslarının müzakereye iştirâk etmemek yolunu tutması bir çok partililer ve parti teşkilâtı tarafından hoş karşılanmıyacak, orada da bir türlü kapanamıyan bir yara halinde sürüp gidecektir.

Şeker meselesi iki partiye de zararlı oldu. Halk ise doğrudan doğruya maddî zararına uğradı. Şekere yalnız elli kuruş vermekle mi kaldı? Hayır. Şeker zammının yarattığı pahalılığı da çekmektedir. Hülâsa 1948 senesinin tepesine dikilen tüy şeker meselesidir.

Hak ve Adaletle Oynanamaz !

Tahakkuk etmemesine can ve gönülden dua ettiğimiz bir şayiaya göre, Adliyenin istiklâli ve hâkimlerin bağımsızlığına son verecek bir kanun projesi hazırlanmakta imiş.

Bir milletin hak ve adalet mefhumlarına el uzatmak çok tehlikeli bir harekettir. Büyük Millet Meclisinin sağ duyusu böyle bir projeyi reddetmeğe kâfi gelir sanmakla beraber biz de belirtelim ki : Bahsedilen proje kabul edildiği takdirde - inşallah olmaz ya - bunu hazırlıyanlar, bir gün, bir politika icabı mahkeme huzuruna çıkacak olurlarsa, Suat Hayr Ürgüplü davasındaki gibi yalnız vicdanlarının sesini dinliyen ve yalnız adalet tevziiyle müftehir hâkimleri zor bulurlar.

İstanbul Belediyesi Bütçesi

İstanbul Belediyesi bütçesi kabul edildi. Onun hakkında en iyi hülâsayı yapan, azadan Özdoğandır :

Uzun tartışmalardan sonra 10 bin liralık bir mezar tahsisatından başka bütçeden on para tenzil edemedik.

20 Sene Beklememiz Lâzım !

C. H. P. grup toplantısında 34 reye karşı 196 reyle kabinenin itimat kazanması üzerine bazı gazeteler şu 34 kişinin iki sene evvel ancak 25 kişi olduğunu ileri sürerek bu müddet zarfında mutedillerden 9 artışa bir mâna vermek istediler.

İki senede 9 artış nisbetiyle mutedillerin ekseriyeti almaları, yani 100 şu kadar kişyi bulmaları için en az 20 seneye ihtiyaç vardır !

Bekleriz, vaktimiz müsaittir !

Saka — **Hey, rahatımı kaçırıyorsun!**

Bayar — **Ne yapayım, senin rahatını kaçırmazsam ben rahat edemem!**

Bir Dostla Konuşma

Geçen gün, bizim mahllede dolaşırken doktor Recep Ferdiye rastgeldim. Çiğnenmemek üzere fert-i dikkatte ve caddenin karşı tarafına geçmek için bir hamleye hazırlanmakta idi. Nihayet muvaffak oldu, sıçradı, Tramvay durağında durdu. Arkasına takılmıştım, doktoru yakaladım; biraz takıldım:

— Aman Beyefendi doktorum! dedim; elinizde kocaman bir çanta; ağırlığı nümayan, bu yükle nereye gidiyorsunuz? Evvel zaman içinde sizin gibi çantalılar yok değildi ama, arkalarında bir uşak gezdirirlerdi; cantalarını, paltolarını, şemsiye veya bastonlarını ona taşıtırlardı! Gülerek cevap verdi:

— Hakkınız var. Ben nedense acele ile böylece sokağa fırlayıvermişim! Efendiyi evde bıraktım!!

★

Doktor bana bir de şunu söyledi:

— "Hayal olmuş hakikatler" ini okudum.. Orada birde X dan bahsetmişsiniz? Halbuki orada onun işi ne idi?

Cevap verdim:

— Unuttunuz mu Cenevrede, biraderim Yahya ile beraber, bazı celâdetler göstermişler ve iki terbiyesizi döğmüşlerdi?

— O halde onu, zabıta vukuatı sırasında yazmalıydınız!.. Pek alâ olurdu. Yoksa...

Derken kendi de gülmeğe başladı. Tramvay geliyordu:

— Haydi Ferdiciğim, haydi bu gün yine velâdet-i ferasetin var, aman israf etme!

Dedim, ayrıldık!!

S. M. S.

Bugünden, dünden

Grip

Geçende havanın birdenbire değişişi, bir aralık kışdan nişan verişi ortalığı epeyce kırdı geçirdi. Soğuk algınlığına uğramıyan, nezleye, bronşite tutulmıyana hemen hemen rastlanmaz oldu. Bizim evdekiler, bende dahil, elâ gözlüye yakalandık. İki haftadır bir türlü atlatamıyoruz. Hepimizde halâ geniz tıkalı, göğüste hışırtı, ses kısık, öksürük, aksırık, vucutta kırıklık, ilaç milaç vız geliyor, ona mısın demiyor.

Hekimlerin sözüne bakarsan mış gibi gripmiş, fakat hafifi imiş. Daha kış gelmeden 40 gün süren pastırma yazı yarılanmadan ne de erken buyurdu o kahrolası.

Gripe eskiden dokorlar enflüenza, uyanık kişiler enflüence, kadınlar ve avam kısmı, vücudu paçavraya çevirişinden, paçavra hastalığı derlerdi.

En ziyade kânunlarda, Erbain'ın (zemherir fırtınası) ile (işti dadülberd) i sıralarında, Hamsin'in cemreler düşmeden evvelki (izdivacı tuyur) ve (garsı eşçar) günlerinde teşrif ederdi. İstanbul içinde mihman olmadığı konak, konak yavrusu, ev kalmazdı.

Mutlaka en önce ya ahretlik kıza, ya emektar arap bacıya, yahut büyük hanıma musallat. Sebebi şu: Ahretlık, paçaları sıvayıp yalın ayak tahtaları, taşlıkları uğmuş. Bacı başını rastığa bulayıp kar toplayan güneşte kurutmuş. Büyük hanım hamamı boylayıp kulunç yellerini yatıştırmak için küreklerinin altını üç avuç gaz yağı ile uğduktan sonra halvette saatlerce yıkanmış; dönerken çivi kesmiş...

Artık çekiver kuyruğunu, kucaktatkinden köşe minderindekine kadar ev halkı yatak döşek sergi. Kafalar kazan, beyinler zonk zonk, göğde fırın, gelsin fıncan fıncan ıhlamur, hatmi mürver menkuları; çağırılan doktorun verdiği güllâc güllâc sulfato, antipirin; şişe şişe kodeinli, beldonlu, ipekalı şuruplar; paket paket dover, bizmüt tozları. İç bire iç, yut bire yut...

Dokuz 24 saat geçtikten sonra marazın hızı savrulur, on ikinci, on üçüncü 24 saatte hükmü gereği gibi hafiflerdi. Gel gelelim bet beniz balmumu; ağızın içi çirişçi çanağı; dilde bir parmak pas; mide alt üst, sanki lökünle sıvalı, bitab ve bimecal yataktan kalkılır.

Odadan çıkmak kimin haddine? Soba harıl harıl yanmada; mangal tepeleme dolu; pencere çerçevelerine Amerikan bezı yapıştırılmış; kapının dışına pamukludan perde asılmış. Zira, zınhar üşütmeğe gelmez. Biraz üşüttün mü kör olası yine yoklayıverir, hem de daha suntulu olarak. Maazallah zatürrie, zatülcenp de harıtada yazılı.

Boyunda bir değirmi yıkanmamış tülbend, sırtta vatkalı pamuk üstte kat kat fanila, tüylü pazen entari, parmak dikişli kalın hırka; böylece de hayli gün geçti... halde sofadan karşıki odaya gitmek için atkılara sarılınır, kürkler giyilirdi.

Küpten yeni konmuş su şöyle kalsın, surahide durmuşuna, ılınmışına bile dudak değdirilmezdi. Mangalın kenarındaki üçlük kahve cezvesinde kaynar su hazır. Pek susadın mı bardaktakine boca edilir, bir kaç yudum içilir, hararet bastırılırdı.

Bunlara rağmen herkeste çatal çatal sesler, öhöö, öhöö gıcık nağmeli nağmeli, adetâ segâh, yegâh rast makamlarından öksürük sıksırık berdevam. Mart dokuzu atlatılacak, Nevruzu Sultani ile evvel bahar hulûl edecek de karnaksiden kâmilen halâs olunacak.

Vaktile meraklıların zihninde de şu kanaat mıhlı: Marta dahi güven olmaz, meşhur meseldir. (Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır). Nisanın Sittei sevirni'de unutmayalım!

Grip kelimesi frenkcede (tırnak atarak pençelemek, yakalamak) manasındaki (Grippier) den alınmış. Enflüenza ise İtalyanca influenza) dan, bu da lâtince (tesir) demek olan (influentia) dan türemiş.

İlk cihan harbinden sonra İstanbula yayılan, nice hanumanları matemhaneye döndüren, dağlara taşlara (İspanyol nezlesi) denilen âfet grip'ın azmanı idi ya. İstatistiklere göre o yıl Avrupada 3 milyon, Uzak doğuda 15 milyon insanı öbür dünyaya göndermiş.

Bizim semtte tanıdıklardan kaç kişiyi kurban etti, bütün mahalleyi korkudan tir tir titretti, sağ selâmet yakayı kurtaranların çoğuna kurbanlar, horozlar kestirtti idi mel'ûn...

Sermed Muhtar ALUS

O da Bizden

İki ayyaş bir heykelin önüde dururlar, bir tanesi altındaki yazıyı okur:

— Galilée imiş... der.

— Bu adam ne yapmış?

— Dünyanın döndüğünü keşfetmiş.

— O da bizdenmiş desene!

Takside Deli

Pariste bir deli tımarhaneden kaçar. Bir taksiye biner ve şoföre Zafer abidesinin etrafında 50 kere dönmesini söyler.

Seyyahların bir sürü acaipliklerine alışık olan şoför, müşterisini abidenin etrafında döndürmeğe başlar, 30 uncu seferinde, deli şoförün omuzuna dokunur.

— Biraz çabuk olalım, acele daha bir sürü işim var! der.

Sen Martı Değilsin Serçe Kuşu

Sen martı mısın serçe kuşu
Ne ararsın deniz üzerinde
Gemimin yamacından seker koşarsın
Nasıl öğrenmişsin uçmayı
Tutsam avucuma sığarsın

Bilirim neler çeker insan oğlu
Bir lokma rızkının peşinde
Sen de koyuvermişsin kendini deryalara
Kanadının ucunda eşinle

Sen martı değilsin serçe kuşu
Hamsi bile kapamazsın denizden
Anlaşılan bu gidişle
Ayrılacaksın eşinden

Sen martı değilsin serçe kuşu
İNSAN DA DEĞİLSİN.

Orhon M. Arıburnu

Şarlonun Korkusu

Meşhur komik Şarloyu genç bir muharrir ziyarete gelmişti. Kendisini, karısıle beraber ağırlamakta olan Şarloya bir aralık:

— Üstad, dedi. Küçük bir senaryo hazırladım, dinlemek lutfunda bulunur musunuz?

Senaryonun ilk kısmı bittiği zaman muharrir, — belki heyecanından, belki içtiği viskiden, belki havanın sıcaklığından — adamakıllı terlemişti.

Karısından ve Şarlodan müsaade isteyerek ceketini çıkardı. İkinci kısmın sonunda da yeleğini çıkarmak için müsaade isteyince Şarlo sordu:

— Affedersiniz, eserinizin bitmesine daha kaç perde var?

Çıkmaz sokakta

Soldan sağa: Schuman, Marshall, Spaak ve Bevin çıkmaz sokakta çözülmez bir meseleyi konuşurlarken Vychinski istihzalı tebessümüyle seyrediyor.

"L'İllustré" den

Minelbab İlelmihrab

Yazan : Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 56 —

Nazım Beyi de azlediyordum; lâkin Şeyh - ül - muharririn Mahmut Sadık Bey tavassut etti, bıraktım, hem de Kalem-i mahsus müdürlüğünde bıraktım; bıraktığıma isabet ettiğimi de sonradan anladım. Ama bu hareketimin belâsına da uğramadım değil, onu fasl-ı mahsusunda anlatırım.

Postahanedeki icraat ve tebeddülât bu kadarla kaldı. Bu defaki memuriyetimde artık tamamen bitaraf bulundum; Anadolu ahvali ile meşgul olmuyordum, kabinenin işlerine de merak sarmıyordum, yalnız günlük muamelâtı gözden geçirip rahatıma bakıyordum.

●

İşte bu halde iken, bir gün, Sadrazam Paşanın beni Harbiye nezaretine istediğini bildirdiler : Garip bir mesele hâdis olmuştu; bu mahrem, mühim müstacel bir işti : Nurettin Paşa Anadolu ile muhabere edecekti. Bakalım neler diyecekti?

●

Nurettin Paşa ve Kâzım Paşalar Anadolu ile nasıl muhabere ettiler?

Harbiye nezaretinin büyük intizar salonu ziyaretçilerle bermutad dopdolu idi.

On, on beş kadar genç, şık, terbiyeli, şıkırtılı yaver ortada kelebek, pervane, arı gibi dönüp dolaşıyor, koşup gidiyor, çırpınıp duruyordu. Acaba şu ziyaretçi veya davetli zevat kaç saattir bekliyorlardı? Bir, beş, on, otuz saat bile olabilir. Ama diyeceksiniz ki otuz saat nesıl beklenilir?

Onun misalini şimdi arzedeceğim : Hariciye müsteşarlığına tayin edilmiş olan İhsan Bey bu muammanın müşahhas hallidir.

●

Yavere ismimi verip Paşaya arzedilmesini söyledikten sonra bir boş kanape bulup oturdum; Bittabi yanımdakiler derhal benimle müsahabeye başladılar, dalmış, konuşuyorduk, bize doğru birisinin koşarak geldiğini gördüm, evet, bu gelen bana hiç de yabancı değildi, lâkin birden çıkaramadım, o kadar bitkin, yorgun, renksiz, fersiz ve perişandı.. Nihayet tanıdım, Hariciye müsteşarı İhsan Bey!

— Aman, dedim azizim nen var, hasta mısın?

— Allah aşkına sus, dedi, bak sesim bile boğuklaştı, bittim, öleceğim. Tam üç gündür Sadrazam Paşanın arkasında koşuyorum, hâlâ görüşmek nasip olmadı. Evrak doldu, taştı, mümessillere söylenecek veya mümessillerin söyledikleri seksen şey var, hiç birini anlatamıyorum. Hariciyeye gidiyorum, haber yolluyorum, saat dörte Harbiyeye gelsin, diyor. gidiyorum, geceye kadar bekletiyor ve Hariciye Konağına uğrasın diyip gidiyor. Konağa gidiyorum, saraydayım muhakkak gelsin emri veriliyor; Saraydan Baltalimanına yollanmak icabediyor. Bak, şimdi saat kaç, beş mi? Hah, tam sabahın onundanberi buradayım, intizardayım. Rica ederim yanına benden evvel girebilirsen halimi anlat, merhamet etsin!

Hariciye müsteşarının perişan hali — Nurettin Paşa ile tanışmam — Nurettin Paşanın büyük bir memuriyete geleceği sanılıyordu — Nurettin Paşanın yanındaki Kâzım Paşa — Akşamlarım pek neşeli geçiyordu — Nurettin Paşa Anadolu ile muhabereye Arapça bir dua ile başlamış — Nurettin Paşa kendisine gösterdiğim odayı hususî daire haline getirmişti.

●

O sözünü ikmâl etmemişti ki l vent gibi bir yaver karşıma dikildi, askerce selâmını verdi ve "Sadrazam Paşa hazretleri zat-ı âlinizi bekliyor!" dedi. İhsan Bey gıpta, hattâ, haset içinde kalmıştı, ben yürüdüm, geçtim.

Sarı atlas döşeli oda derin bir sükût içinde idi. Som altın yaldızlı aynanın önündeki zarif bir saatin yağ gibi kayıcı ve çok tatlı tıkırdısını dinliyerek Harbiye nazır vekili, *Hariciye nazırı* ve Sadrazam Damat Ferit Paşa ile karşı karşıya bir müddet sessiz durduk.

●

Söze nasıl başlıyacağını düşünüyor gibiydi. Neden sonra işitilmesinden korkarak pes bir seda ile söze başladı :

— Mesele çok mahremdir. Hiç, ama hiç kimse muttali' olmamalı; bir sırr-ı-hükûmettir; muhafazasını kemal-i emniyetle sizden beklerim : Bir Ceneral Anadoludakilerle muhabere edecek. Faaliyete icraata, tedibe geçmeden evvel son bir teşebbüs-ü müslihanede bulunacağız. Binaenaleyh telgrafhanenin gizli bir odasında, bu zat ile muhabereyi temin edeceksiniz ve konuşulan lâkırdılar her ne ise harfiyen bana yazdırıp vereceksiniz.

— Başüstüne, dedim, lâkin telgrafhane, malûm-u sâmileri benim elimde değildir; İngiliz karargâhına mensup İskoçyalı bir zabitin emrindedir. İşgaldenberi teller tasarrufumuzdan çıktı; Üsküdar ile bile muhabere edemeyiz. Rumeli Hisarındaki kulubeyi ise İngiliz müfrezeleri bekliyor. İngiliz karargâhı müsaade etmedikçe muhabere imkânı yoktur. O cihet temin olunursa bendeniz hattı pek çabuk açtırır ve muhabereyi temin ederim.

●

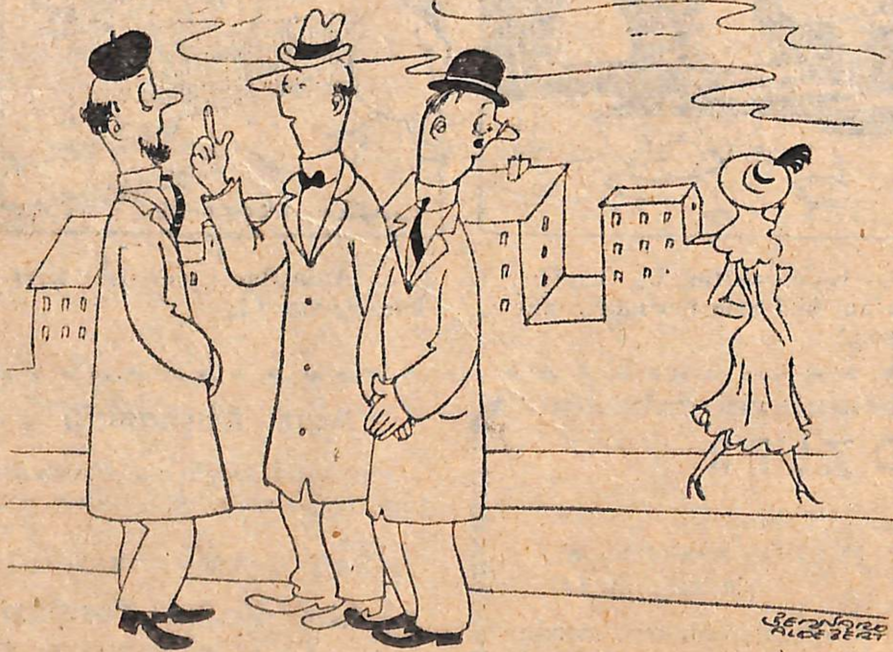
Ferit Paşa bir an düşündü; sonra "Peki, dedi, şimdi İngilizlerle konuşacağım... Siz, yanınıza terfik edeceğim bir yaver ile yukarıda bir odaya gideceksiniz, orada dediğim ceneral ile mahremane buluşacaksınız, müsaade alınır alınmaz da kendisini Anadolu ile görüştüreceksiniz!" Sadrazam, bir Türk Paşasından "Ceneral" diye bahsediyordu. Tuhaf şey!

Harbiye dairesinin yukarı kattaki bir odasına girdim, küçük bir kalem odası... Köşede, bir âdî iskemlede temiz, şık giyinmiş, kısaca boylu, sakallı, kal pl ı fesli ve sivil bir zat oturuyordu. Yaver : Nurettin Paşa Hazretleri... diye takdim etti, ellerimiz uzandı "Şerefyab olduk!", "Şeref bana ait efendim!"

●

Ufak bir odaydı; kapıyı üstümüze kapadılar. Nurettin Paşa hemen muhaberenin kabil olup olmadığını sordu; vaziyeti anlattım; hiç hoşuna gitmedi. Dedim ki : Bu o kadar kolay bir iş değildir, zannederim ki yarından evvel muvaffak olamayız, benim dairemde işlerim var, burada vakit geçiremem, arzu buyurulursa sizinle postahaneye gidelim, odalar müsaittir, kitaplar çok... Orada Sadrazam Paşadan gelecek emre intizar ederiz!

Hey gidi günler hey!

— Yirmi beş kuruşla neler yaptığımız zamanları hatırlıyor musunuz?

"Ecnebi karikatürü"

●

Kabul etti, beraber aşağıya indik, otomobile bindik ve daireye vardık. Fakat bizim açık otomobilde yanyana gidişimiz, sonra Paşanın Sadrazam ile mülâkatı nazarı dikkati celbetmişti. Ali Kemal Bey bile telefonla sordu : "Canım, dedi, nedir bu Nurettin Paşa ile sıkı fıkı düşüp kalkmanız?" sırrı muhafaza ettim, izahat vermedim. Herkes Paşanın büyük bir memuriyete tayinine ihtimal veriyor ve beni de buna tavassut ediyor zannını besliyordu.

●

Posta ve telgraf nezaret makamına mahsus iki oda ve bir salon vardı; Nurettin Paşayı ikinci odaya götürdüm, ben işlerimle meşgul oldum. Akşama kadar Sadrazamdan hiç bir haber çıkmadı Paşa ile hasbihal ettik; kendisini icabedince nerede bulunabileceğimi sordum. "Sıhhat Yurdu" binasında arkadaşlariyle her zaman bulunurlar imiş.. Bu "arkadaşlar" kelimesi âdeta bir zümre mânasını ifade ediyordu, anlaşılan İstanbulda henüz Anadoluya iltihak etmemiş ve kat'î karar almamış bir komite daha mevcuttu ve ağlebi ihtimal bu komite askerlerden mürekkepti.

●

Ertesi gün Ferit Paşa yine beni çağırttı : "Müsaade edildi, dedi, lâkin muhabere esnasında makine başında İngiliz memuru da bulunacak, siz Nurettin Paşayı o irtibat zabitiyle tanıştırınız ve icabedeni yapınız."

Paşayı çağırttım, bu sefer yanında upuzun boylu, bakışları, haşin bir zat daha vardı : Kâzım Paşa... Diye tanıştırdı. Bu Kâzım Paşa hangi Kâzım Paşadır, hâlâ bilmiyorum, şurası iyi hatırımda : Nurettin Paşa diplomatça hareket ediyor, diğeri komiteci tavrında, tehditkâr ve sükûtî duruyordu.

●

İrtibat zabiti olan İngilizi ve telgraf müdürünü nezdime celbettim, Nurettin Paşayı da diğer odadan çağırttım; hepsini birbirine tanıştırdım; sonra "Allah muvaffakiyet versin!" duasiyle bunları makine bulunan odaya gönderdim.

(Devamı var)

Tutumluluğa Dair Fıkralar

Fransızlar tutumlu bir millet olarak tanınmıştır. Yoksul Fransız halkının bile dişinden tırnağından arttırarak icine para atıp bir tarafa sakladığı yün çorabı hepimiz işitmişizdir. "Firikiye takkesi" Fransızların hürriyete tutkunluklarına, yün çorap da arttırma ve biriktirme meraklarına işarettir. Hürriyeti başta, serveti ayakta taşımak güzel şey, doğrusu ! Pek tutumlu olan bu millet aşırı derecede cimri adamlar da yetiştirmiş, Fransız tarihleri cimrilik hikâyeleriyle dolmuştur.

Meselâ II. İmparatorluk zamanının en sayılı zenginlerinden, zenginlerin elebaşılarından bir marki, o üç ve on dört yaşlarındaki kardeş çocuklarına dermiş ki : "Eğer bu hafta derslerinize iyi çalışır uslu durursanız sizinle pazar günü gezmeğe gider; dondurma yiyenleri seyrederiz!"

Yine bu adam, konağından çıkarken şeker kavanozunun içine bir sinek yakalayıp koyar, döndüğü vakit sineğin ucup uçmadığına bakarak şekerden alınıp alınmadığını kontrol edermiş !

Zenginler arasında hasise daha çok rastlanır. Roçildlerden biri, bir gece, Prens de Talleyrand ile kâğıt oynarken yere bir altın düşürmüş; oyunu bırakmış; eğilip masa altında aranır dururmuş. Prens cebinden yirmi beş altınlık bir banknot çıkarmış, bükmüş, şamdanda ucunu tutuşturarak aşağıya uzatmış ve "sizi aydınlatmama müsaade buyurunuz!" demiş.

Dünya Meşhurları

Amerikada yapılan bir hesaba göre haklarında en fazla eser yazılan şahsiyetler 5 tanedir:

Hazreti İsa	için	5.152	eser
Shakespare	„	3.127	„
Lincoln	„	2.319	„
Washington	„	1.755	„
I. Napoleon	„	1.735	„

Yine adlı sanlı zenginlerden bir başkası hasta düşen uşağının yerine öteberi almak için çarşıya gitmek lâzım gelince bu uşağa demiş ki : "Ver şu senin kunduraları bakalım! Mademki senin yerine gidecek olan benim, niçin kendi ayakkabılarımı eskiteyim?" Hoşuma giden bir Fransız sözü vardır: "Hediye götürmekle cimrinin gözüne girilmez."

Bunlar işin biraz gülünç ve biraz da çirkin taraflarıdır. La Rochefoucauld der ki : "Bir adam en büyük meziyetleri nefsinde birleştirse bile eğer tutumlu değilse eksiktir." Tutumlulukta azlık, çokluk, küçüklük, büyüklük yoktur; her tutum ne kadar hiçten olsa yine faydalıdır. Sakla samanı, gelir zamanı !

FIKRALAR

Tedrici Zehir

Bismark'ın ve oğlunun doktoru olan Schweninger'in başından geçen pek sevdiği ve herkese anlattığı bir fıkra :

Bir gün kendisine bir hasta gelir, muayene eder. Doktor sorar:

— Kahve içer misiniz?
— Evet..

— Fakat kahve tedrici bir zehirdir.

— Hakkınız var doktor; o kadar çok tedrici bir zehir ki : Tam seksen bir senedir içiyorum, hâlâ ölmedim !

Nazikâne İhtar

Theodor Fontane henüz gençti ve bekârdı. O zamanlar eczacılık yapıyor, gecelerini de pansiyonlarda geçiriyordu.

Bir gün yine pansiyon değiştirmişti. İlk getirilen sabah kahvaltısını yedi ve kapıdan çıkarken ev sahibi madama nazik bir tebessümle şunları söyledi :

— Madam, verdiğiniz kahvaltıdan pek memnunum. Yalnız, getirdiğiniz çaysa, bana yarın kahve veriniz. Yok kahve getirmiş iseniz, o halde çay rica ediyorum !

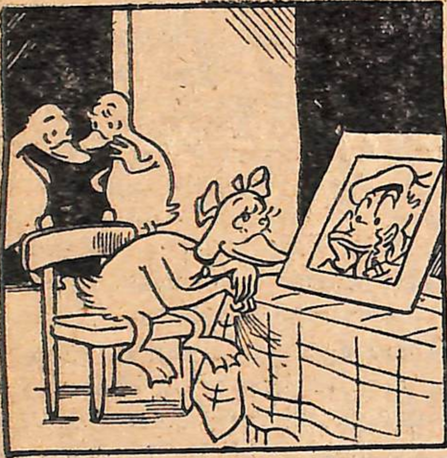
GUN

Hamam ve

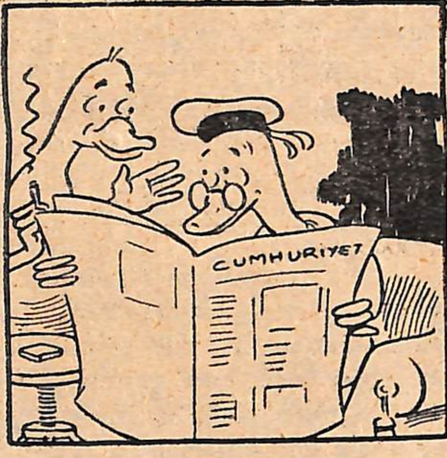
Şu Beyazıt hamamını ne y
ğinden bir fidanlık bitmiş, ala
zara vücude getiriyor ama ge
korkunç...
Gün geçtikçe de çöküyor,
Beyazıt medresesini güzel
hepsi hoş oldu. Lâkin Aksaray
solda Simkeşhane harabesi ne
halde... Hele yeni fakültenin m
rında yarın bunlar öyle acaibi

Hamam, gerçekten mimarî
Orasını bilmem. Bildiğim mühi
bunu da hayattaki nesilden ço
ğumda ben Beyazıt hamamında
ği devreye yetişmiştim. Ama P
Daha tuhafı da şu : Erkeklerle
hamamı iken... Hamamın içini
Fazla geniş, kubbesi fazl
Evdekiler iyi ısınmadığından ş
ğu için giderlerdi.
Hakikaten de yakındı. Zira
Veznecilerde, daha sonra da T
yere de kapı komşusu sayılırdı
Keder ettiğim bir şey varsa
nu bilmeyişimdir. Zira tam an
başında büyük bir evimiz olm
çifte kurnalı ve külhanlı, müke
gitmeğe hacet kalmamıştı.
Kalmadığı
Şengül, ne de ö
fikir sahibiyim.
hamamına düşk
tım. Gözüm dah
birde döner dol
Işte o sırala
kaklardan birinde bir alafıranga
yolu bir yer açıldı. Serde züppel
dım. Eğlence gecelerimin sabahı
tıktan sonra teravet ve yeni kuv
duklarıma uyarak bu sokağa d
Kaç banyosu vardı? Pek b
zan boş oda beklediğim olurdu
burası... Galiba ücretide iki çe
yo, muşamba geçirilmiş bir sed
süz bir beyaz havlu... O kadard
Bahsettiğim devirde hele m
çekenlerin doktor tavsiyesiyle
mez bir su kabıydı. Banyoyu
hastalık geçince geri yollarlard
Banyo tedarik edemiyenle
bu kazanlar ekseriya isli olduğ
şına yatak çarşafı sararlardı !
Bizim banyoların asıl müş
olmalıydı ki koridorda bunlara
su şıpırtıları arasında türküle
anlaşılan, yorgun vücutlerini ı
larlar, neşeye gelip ötmeğe ba
Ben de tekrar sokağa çıkı
birle banyo alan bir genç keyf
cık utanmakla beraber hakika
sade ben mi giderdim bu bany
daşla beraberdik. Bizi çarşı h
banyo yapmak züppeliği değild
bir arada yıkanma mecburiyet
yabancılar arasında soyunup g
ma teşrifatından da hâzetmezd
Bilmiyorum şimdi Beyoğlu
Hemen herkesin evinde banyos
Bana gelince banyo merak
ne giriyorum ama içinde bağda
kanmak şartıyla !
Elde mevcut olana kayıts
Malûm !

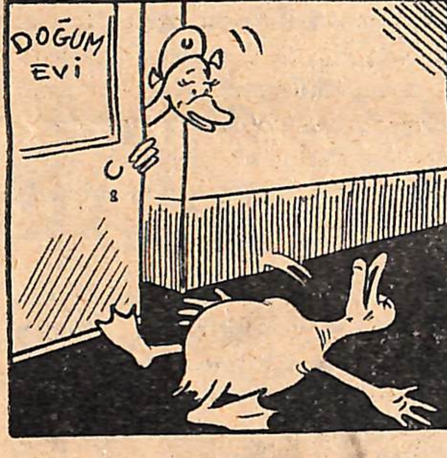
Ordekler arasında

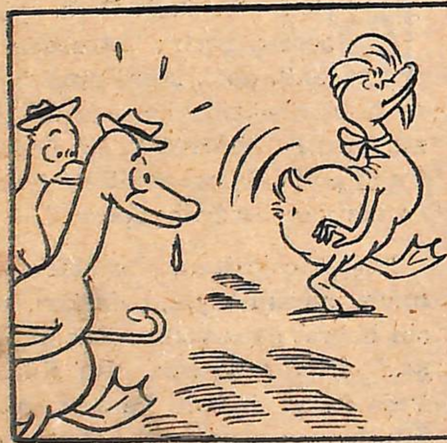
— Son günlerde bizim kızda bir tuhaflık seziyorum !
— Sorma, Holivuttaki sinema yıldızı "Irene Dune" âşık olmuş !

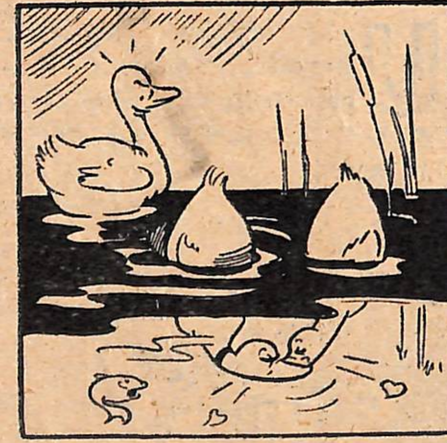
— Cumhuriyet mi okuyorsun?
— Ne yaparsın, Abidin Daverin yazılarından fazla zevk alıyorum.

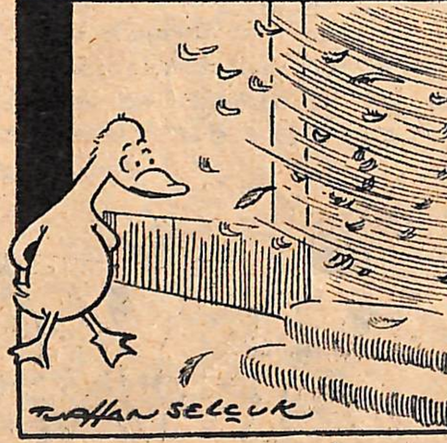
Hasta bakıcı — On oğlan on kız !..

— Şu kadınların kalçalarını sallıyarak yürümelerine bayılıyorum doğrusu !..

— Iyi keşfettin bu usulü !.. Kocam bizi yem peşinde zannediyor !

— Anlaşılan, yine bir karıkoca kavgası !

SİYASİ SÖZLER

10 — Romayı tuğla buldum, mermer bıraktım.
İmparator Augustus (Milâttan evvel 63 - Milâttan sonra14)

11 — Teb'amın bana sevgi ile itaatine sahip olmayı istedim cebirle değil.
Kıraliçe Elizabeth (1533 - 1603)

Ağız Alışkanlığı

Genç satıcı kız, kedisini öpen âşığına, mağazadaki alışkanlıkla sordu:

— Başka bir istediğiniz var mı?

Şişman Kadın Tesellisi

Bir kadın 70 kiloyu geçti mi en büyük saadeti kendinden daha şişman kadınlara rastlamak ve bunlara bakmaktır.

BÜLBÜLÜN

Evet, bülbülün çektiği de
dedi ona, kalk radyoda Çocuk
ve hükûmetin aleyhinde bulun
nedir peşinde koştuğu bir dava
yaya bırakırlar.

Yok çocuk işleriyle
muş. Sana ne? Sen
ya otur oturduğun ye
Hükûmet çocuk işl
büyüklerle meşgul olduğu var

R
EÇERKEN

nyo Hâtıraları

cağız? Şimdilik damında kendiliğine gelişiyor, orijinal bir ma(ı-alan tarafı pek çirkin ve âdeta lleşiyor.

amir ettik; meydan da açıldı; oğru inerken sağda o hamam ve kılı, sefil, perişan ın heyulâsı civa- e gidecek ki!

kıymette midir? bir şey vardır ki bilmez: Çocukluçanmıştım; yani hamamın işledina Halil meselesini bilmiyerek... il, kadınlarla gitmiştim, kadınlar al meyal hatırlarım.

ksek, aydınlıkça bir hamamdı. et ederler, bize pek yakın oldu-

celeri Lâlelide otururduk; sonra kuyuda. Beyazıt hamamı bu üç hça göndermesi kolaydı.

a Istanbul hamamlarından çoğuağa geldiğim sıralarda Şehzade- Hamamı kubbeli, tepe camlı, el bir şeydi. Çarşı hamamlarına

dır ki hâlâ ne Cağaloğlu, ne meşhur hamamlar hakkında bir a noktada unutulmasın: Çarşı olacak huyda da yaratılmamışade Beyoğlunda idi; Cadde-i-keım.

di ki ağa camii karşısındaki sonam, daha doğrusu umumî banır ya, o zaman... Ben ona dadanenkler banyo yapar, banyo yapkesbeder diye - romanlarda okulım.

yorum. *Herhalde azdı, zira ba-* basit, âdeta bayağı bir şeydi, i. Beyaza boyanmış çinko banüçük bir sabun parçası ve tüyası ve levazımatı!

manlar için banyo, kum sancısı kleri münasebetsiz, dolmak bil- ile dükkânlardan kaldırırlardı;

odalarına kazan çıkartırlar ve n vücude sürünmemesi için dı-

eri kafeşantan kızları lardım ve yan odadan işitirdim. Zavallılar, uda hissedince ferahardı.

banyosunu yapmış, frenkâne tâyardım. Bugün o halimden azıazmaktan çekinmiyorum. Hem ? Çok defa bir muharrir arkamlarından uzaklaştıran yalnız amamlarımızın külfetini ve hep evmez, tellâk temaslarından ve nekten, karşılanma ve uğurlan-

öyle umumî banyolar var mı? duğuna göre belki de yoktur. tamamen bıraktım. Banyoya yiırup alaturka hamamda gibi yı-

olmıyana haristir, şu insanlar...

R. H. K.

ÇEKTİĞİ...

pelâsıdır, Fuat Umayın da! Kim ası dolayısiyle bir konuşma yap e sonu... Adamı böyle sittin sebaşından alırlar, tatar ağası gibi

kûmet katiyen meşgul olmuyork Esirgeme Kurumu Başkanısın kes sesini, keyfine bak! e meşgul olmuyormuş... Sanki gibi!

Bir dokun...

Evlenmeye Dair

Akşam gazetesinde, evlenmelere dair bir yazı okudum. Bu bahisler Adem oğullarını da, Havva kızlarını da yakından alâkadarır. Evlenme mevzuu — Evliler, hele o hayat içinde uzunca bir zaman geçirmiş olanlar müstesna — Evlenme çağında ve evlenme niyetindeki dişiler için de, erkekler için de pek eğlenceli şeydir.

Danimarkada neşredilen bir istatistiğe nazaran, Avrupada genç kızların ekserisi 23 yaşında nişanlanıp evleniyorlarmış.

Aferin madmazellere! O yaşa kadar kelebek vefasızlığıle çiçekten çiçeğe gönül gezdirmek zevkli şeydir amma yaş yirmi üçü aşınca kanadlar ağırlaşmağa başlar, Bir çiçeken öbürüne atlamak zorlaşır, mazallah, böğürtlen dikeninin üstünde kalıvermek tehlikesi de baş gösterir!

İstatistik, erkeklerin olgun kadınları tercih ettiklerini, kadınların ise ekseriya kendilerinden daha genç erkeklerle evlendiklerini bildiriyor.

Her iki taraf da haklı tabii. Hercailik çağındaki kadının nabzına göre şerbet vermek ne kadar zor bir işse, ayni çağdaki erkeği avuç içine almak o kadar kolaydır.

Ah, şu sakal meselesi! Biz kadınların uzun saçlarını bir türlü yakalayamayız, fakat her gün usturalarla kökünden kazımamıza rağmen onlar bizim sakalımızın bam telini derhal ele geçiriverirler!.

Yine ayni istatistiğin bildirdiğine göre, kadınla erkek arasındaki *yaş farkı üzerinde ihtilâf varmış. Kadının erkekten genç olması lüzu*munu ileri sürenler bulunduğu gibi, yaş farkının az olması fikrini müdafaa edenler, ayni yaştaki kadınla erkeğin evlenmeleri daha muvafık olacağını söyliyenler de varmış. Bazı kimseler de; "Evlenmede esas, birbirini sevmektir. Bunun yaşla alâkası yoktur. Hakikî aşk, yaşa bakmaz,, diyorlarmış.

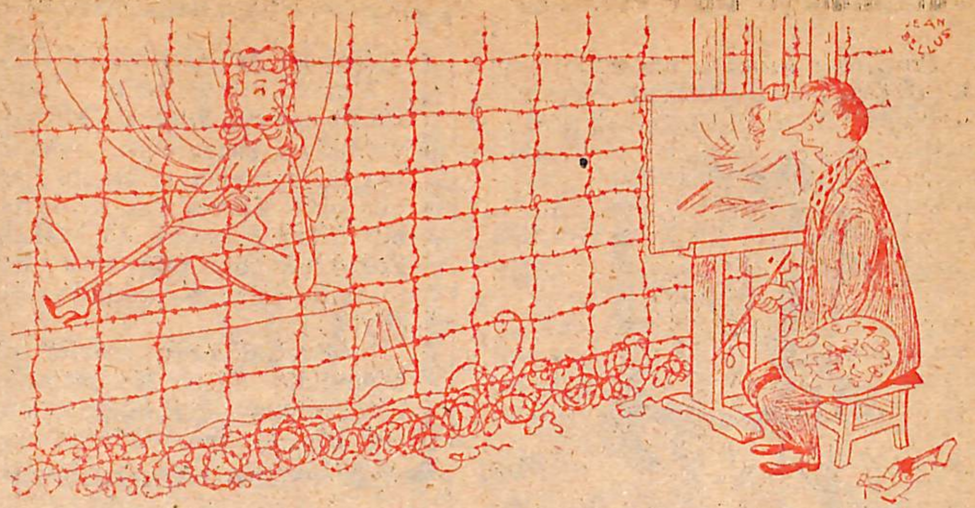
Kanaatimce en doğru fikir budur amma, şu "Hakikî aşk,, denilen haspa çarşıda pazarda satılsa!

Muhtelif memleketlerde evlenme usulleri başka imiş. Meselâ Eskimolar arasında, evlenecek bir kız dağa kaçarmış; erkek onun ardına düşer, arar, bulur ve yakalarmış.

Bu evlenme usulü bizde de tatbik edilse seyreyleyin ada çamlıklarının, Çamlıca sırtlarının halini! Esmer, sarışın, kumral âhu sürüleri kıkırdaşarak, fıkırdaşarak, kıskanç nazarlarla birbirlerini süzüp dudak bükerek ağaçlar arasında kaçışıyorlar. Geride, aç bir kaplan ihtirasile gözleri yuvalarından fırlamış, saçları diken diken, ağızları açık, dilleri sarkık delikanlılar çukurlardan atlayıp tepelerden zıplayarak koşuşuyorlar. Her tenha köşecikte âhûlardan birinin takati kesilir gibi oluyor, yapmacık sendelemelerle ayakları dolaşıyor, oracığa diz çöküyor; al al olmuş yanaklarını mını mini ellerile ortup başını çeviriyor; sözde korkudan hakikatte iştıyaktan değirmi açılan gözlerini ardındaki kaplana dikiyor, derin derin soluyarak ürkek bakışlarla süzüyor. Ve nihayet, kaplan pençesinin altında titreyen mecalsiz âhûnun iniltisi duyuluyor: "İstemiyorum, bırak beni!,, Sıcak nefesler, seğiren yanaklarda bir müddet dolaştıktan sonra titreşen dudaklar arasında kayboluyor...

Fena bir usul değil! Bu sayede hem tramvaylar, otobüsler tenhalaşır, hem de o kadar yorgunluktan sonra evlilik kavgaları geç başlar!

Cemal Refik

Tel örgü arkasından

Ressem — (Modele) Ne yapayım? Karım o kadar kıskançtır ki...

"Ecnebi karikatürü"

İngiltere ve İhracat Politikası

Londrada bir doğumevi. Bir İngiliz, bekleme odasında bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, haber bekliyor. Nihayet hastabakıcı içeri giriyor:

— Üç çocuğunuz oldu, üç kız çocuk!

Ve biraz sonra bu üç çocuğu getiriyor, diyor ki:

— Hangisini yanınızda alakoyacaksanız seçiniz.

— Bu, ne demek? Üçü de benim değil mi? Üçünü de almıyacak mıyım?

— Yoo.. Bugünkü hükûmet öyle şeye müsaade edemez. Çocuklardan biri sizde kalacak, öbür ikisi ihracat malı olarak harice sevk edilecek!..

Anlayışsız garson

— Bir şey mi emrettiniz?
— Hayır; sedece bakıyordum!

"Cartoon" dan

GAZEL

— Ustad Osman Cudiye —

Genç yaşta şu alnımda belirmiş olan izler
Dîvane olan gönlümün esrarını gizler

Benzim o kadar benzeyiş almışki elem'den:
Gûya ikisî bir anadan doğma ikizler.

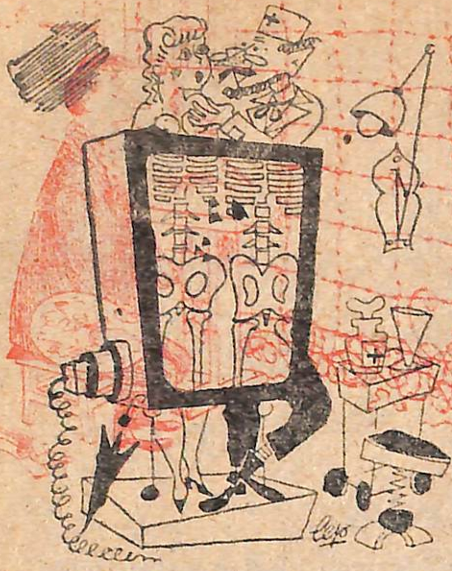
Derdim yaş olup damlası aksaydı gözümden
Birdenbire dünyaları kaplardı denizler.

Mihnet yükü altında ezildikçe ezildim
Artık çekemez oldu ağır göğdemi dizler.

Derman arayıp durma sakın boş yere Necdet
Ancak bunu kökten melikül mevt temizler.

Necdet ATILGAN

Röntgenci aşkı

— Ah, bayan, birbirimize ne kadar uygun yaratıldığımızı bilseniz.

"İci Paris" den"

(Dil) in Felsefesi

Dil felsefesi hakkında (Dilime gelen) leri anlatacağım : Bu tek hecede bütün bir felsefe yaşar. O hem konuşma âleti, hem konuşuşun kendisidir. Sı gibi dökülebilir; lokma gibi yutulabilir. (Dil döken) başkalarını mat edebilir; (Dilini yutan) mat olmuş demektir.

İnsan kuyuya, denize olduğu kadar, dile de düşebilir : Fakat diğer düşüşlerden kurtulmak mümkündür. (Dile düşen) i ölüm de kurtaramaz.

Çocuk konuşursa (Dillendi) deriz. (Geveze) nin kibarcası (Dilli) dir. Aşık dize gelir; tabiat (Dile gelir).

(Dil çıkarmak) da yerine göre ayıptır. Yahut vazifedir : Çocuklar için veya doktor karsısında.

Dil hareketlidir de : Yürür, varır, dolaşır, döner gelir. Bir teessürü anlatmak isteriz : (Dilim varmıyor) deriz. Bize yabancı şeyler için (Dilimiz dönmez.)

İfademizden kaçan şeylere : "Dilim'n ucunda!" deriz.

Dilin de kısası, uzunu; küçüğü büyüğü vardır. (Eli uzun) dan ziyade (Dili uzun) dan korkarız. Büyük dil, yerinde bütün kudret ve ihtişamiyle kalır : Çok defa küçük dilimizi yutarız. O vakit (Hayret) in son haddindeyiz demektir.

Evvelden zenbilci, kandilci, mendilci vardı; şimdi (Dilci) de meydana çıktı.

Dilin (yasa) sı, (masa) sı vardır: Dil yasasına göre cânım kelimelerimizi kullanmak yasaktır : (Haminne, hanım hanımcık, efendiden adam) diyemeyiz. Karşımızdakinin söylediğini anlamazsan : "efendim?" dememek gerektir. Son heceleri uzatarak (Bayîm? Bayanım?) demeğe alışalım bari !

Dilciler (Dil masası) başında otururlar; (Dil âsası) ne çeşitli hünerler yaptırarak, yoktan yeni kelimeler var ederler. Evvelden el çabukluğu yapılırdı, şimdi (Dil çabukluğu yapılıyor !

Kanuncu Solon zamanında çalmak yasak değilmiş, gizliyebilmek şartiyle. Eski dinde hırsızların eli kesilirmiş; eski şairimize göre şiir çalanın dili kesilmeliymiş.. Fakat şimdi dil çalmak, ne eski şairin indindeki gibi suç, ne Solon devri gibi mübah sayılıyor; gizlemeye, süslemeye hacet yok; katmerli meziyettir.

Zaten (Çalmak), dilde (Benzemek) anlamınadır. (Dili Mongolcaya çalıyor) gibi.

Vaktiyle (Söz ebesi, lâf ebesi) vardı; şimdi (Dil ebesi) cıktı. Bunlar dağı doğurtuyor! (Ebe) için (gebe) lâzım değil mi? Hayır, onlara ne gebe gerek, ne dokuz aylık müddet. Kuluçka makinesi bile modası geçmiş birşey. Kelimeler Amerikan otombilleri gibi, bir çırpıda çıkarılır. Onun için vakitsiz ve yersiz doğan kelimeler, Abdülhak Hâmid'in (Finten) indeki ucubeye, Hiroşima'daki atom bombasından sonra doğan bebeklere benziyor.

(Dilini kıs) deyince, konuşma kesilir. Şimdi : (Dilimiz, dil uzatıyor) da ne yapacağımızı şaşırıyoruz; (Dilimiz dolaşıyor); etrafımızda (Dilli düdük) ler peyda oluyor.

Bir vakitler (Dil Kavgası) başka mânaya idi; şimdi o da yeni bir ifade aldı.

(Dil yarası) iyi olmaz derler; Allaha dua edelim de doğru olmasın; yoksa hepimize top yekûn (Ağzı var, dili yok) diyecekler.

Ne olurdu dil için ceza vermek âdet olsaydı... Çocukları (Dil'ne biber sürerim) diye korkuturduk. Büyüklere (Dilini arı soksun) derdik.. Dilleri kabarmış kimseleri sokaklarda görmek ömür olurdu!. Hani, insan elini ısırmaz ama, dilini ısırır; derler, bunun hikmet ve felsefesini de şimdi anlıyorum.

Dünyada üç çeşit dil vardır : Konuşma dili, yazı dili, Argo dili.. Bunların üçünü de konuşana rastladık, fakat (Öz Türkçe) ile asla?

Bugün bizde dördüncü bir dil daha çıktı (Zarf dili!) Bunun kelimeleri mektup zarflarında kullanılır : (Bay, Bayan) gibi : Cümleleri tersine yazılır, fakat bunları müvezziler tekrar tersine okur.

Vaktiyle bizde bir (Dil Encümeni) vardı. Kimbilir, dil peyniri, dil balığı, dil iskelesi olduğunu görmüşler, bu da (dil dümeni) olsun demişlerdir.

Öz Türkçenin felsefesini mi soruyorsunuz? O, (Dilin kemiği yok) hakikati üzerine kurulmuştur. Onun için hadsiz, hudutsuzdur. Bu sonsuzluk içinde galiba artık (Kuş dili) konuşacağız.

Fakat çok şükür (El öpmek) den kurtulduk, (Dil öpmeye) sürüklenmiyelim. Gerçi (Dilini öpeyim) deriz, ama, bizi sevindirenlere... Ne yapalım dostlar, benim de : "Elimde yok, dilimde var !"

Kâzım Sevinç Altınçağ

Haddini Bilmemezlik

Mozart'ın bestelediği "Sihirli filüt" operası, büyük bir muvaffakiyet kazanmıştı. Tesadüfen bu operanın güftesini yazmış olan şöhretsiz şaire de tabii iltifatlar yağmağa başladı. Fakat o, kendini tebrik eden her insanın karşısında dudağını büküyor :

— Evet, diyordu, eserim çok beğenildi. Eğer Mozart onu bozmasaydı, eminim ki daha çok büyük sükse yapacaktı !

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

30—XXVI

— 20 —

Kadının tekrar doldurduğu kadehten bir yudum daha aldıktan sonra masanın üstüne bıraktı.

— Ben gideyim artık, teyzeciğim.

— Acelen ne? Daha erken. Konuşuyoruz işte.

— Akşam olmadan eve gideyim.

Kalkmağa davrandı. Bacakları titriyor, vücudu ağırlaşıyordu. Ev sahibi gülümsiyerek :

— Otur kızım, dedi. Akşama çok vakit var. Biraz istirahat et. Likörün verdiği gevşeklik geçtikten sonra kalkarsın.

Pelteleşen vücudu bir külçe gibi koltuğun üstüne yığıldı. Artık kadının sözlerini de, radyonun sesini de duymuyordu...

Uyandığı zaman kendini rahat bir yatakta buldu. Beyni oğulduyor, dudakları birbirine yapışıyordu. Gözlerini uğusturarak etrafına bakındı. Yabancı bir yerde idi. Yatağın içinde doğruldu, düşünmeğe basladı. Kadınla beraber masa basında konustuklarını ve likör kadehinden son defa bir yudum aldığını hatırlıyor, ondan sonra ne olduğunu bilmiyordu. Karyoladan indi, kösedeki gardirop aynasının karsısına gecti. Rengi solmus, göz kapakları şişmiş, gözlerinin akları kızarmıstı.

Giyinirken kapı tıkırdadı, ev sahibi mütebessim bir cehre ile içeriye girdi :

— Sabah şerifler hayır olsun hanım kızım. İnşallah rahat uyudun.

Firdes mahcup bir tavırla başını eğip mırıldandı :

— Ne yaptım ben? Niçin burada kaldım? Sizi rahatsız ettim.

Ev sahibi yanına gelip saçlarını okşadı :

— Estağfurullah, hanım kızım. Sen bu evin kızısın. Burası senin evin. Ben neden rahatsız olacakmışım? Sen rahat uyuyabildin mi?

— Farkında değilim. Nasıl yattığımı da bilmiyorum. Ben sarhoş oldum galiba.

— Ne münasebet? Sarhoşluk değil, sinir bozukluğu. Ara sıra olur böyle şeyler.

— Hâlâ başım dönüyor, midem de bozuk.

— Üzülme kızım. Limonlu bir çay içersen hiç bir şeyin kalmaz. Fakat evvelâ bir banyo yap, vücudun rahatlasın.

Banyo hakikaten tesirini gösterdi, vücudundeki ağırlık, baş dönmesi hafifledi.

Yemek odasında kahvaltı sofrasına oturdukları sırada kapı çalındı, ev sahibi çıktı. Koridordan bir erkek sesi duyuluyordu.

Firdes irkilerek ayağa kalktı. Bu esnada kadın döndü :

— Niçin kalktın, Firdesciğim? Oturup kahvaltını yapsana !

— Teşekkür ederim, bu kadarı kâfi. Sizin de misafiriniz geldi galiba. Ben gideyim artık.

— Aa, erkenden nereye gidiyorsun, hanım kızım? Şimdi gidip de yalnız başına evde ne yapacaksın? Gelen misafir yabancı değil. Zaten yabancı olsa sabahleyin burada ne işi var? Şevki Bey eski dostlarımızdan birinin oğludur. Çok temiz bir aile çocuğudur. Kendisi de çok kibar, ağır başlı bir gençtir. Şimdiki züppelere hiç benzemez. Hem çok zengin hem bekârdır. Eksik olmasın, eski dostluk hukukunu unutmaz, beni sık sık ziyaret eder, bazan böyle sabah kahvesine de gelir.

— Bana müsaade ediniz, gideyim de siz misafirinizle meşgul olunuz.

— Öyle şey olur mu, hanım kızım? Senin burada olduğunu kendisine söyledim. Savuşup gidersen çok ayıp olur.

— Ne münasebet? Sizin misafiriniz beni nereden tanıyor ki kendisine bahsettiniz?

— Seni tanımıyor tabii, hanım kızım. Kendisine; "Çok sevdiğim bir misafirim var" dedim.

Ce. Re.

(Devamı var)

Kolye

— Suzan'ın çok güzel bir kolyesi vra, gördün mu?

— Evet, nişan yüzüklerinden yaptı !

Aman, Dikkat

— Doktor, vücudümde binlerce karınca varmış da dolaşıyorlarmış gibi geliyor.

— Aman ! Aman sakın buraya silkelemeyin !

Duygusuz kadın

Erkek — Ne yapıyorsun, sevgilim ?

Kadın — Yağmur damlalarını tutmağa çalışıyorum.

"Fransız karikatürü"

Napoleon ve Fouche

Napoleon Bonapart devrinde de gözden düşmiyen meşhur Fouchè, On altıncı Lui tevkif edildiği günlerde bir beyanname neşretmiş ve kralın idamına taraftar olduğunu halka bildirmişti.

Napoleon, imparator olduktan sonra Fouchè'nin iç idaresini, bilhassa polis teşkilâtını beğenmemeğe ve ona sinirlendiğini açıkça ima etmeğe başladı.

Napoleon, bir gün her nedense yine kızmıştı. Hiddetle Fouchè-nin yüzüne şöyle bağırdı :

— Neşrettiğin beyanname unutulmuş değildir. Zaten sen, bir kral katilisin !..

Fouchè hafifçe eğildi ve soğukkanlılıkla cevap verdi :

— Doğrudur haşmetmeap. Ancak bir imparatorun dehasına yol açmak için bunu yapmıştım !

BİR PERDELİK PİYES

KAVGAYA HAZIRLIK

Tek şahıs : Nermin

Küçük, zarif, sevimli bir salon, eşyalar yepyeni, duvarda büyük bir saat. Sahnenin sonunda sağda kapı. Herşey yerli yerinde ve zevkle döşenmiş.

Perde açılınca, Nermin gayet güzel giyinmiş, ikide bir saate bakarak sinirli sinirli enine boyuna dolaşıyor.

II

Kapıya doğru döner.

İşi şimdi anladım !.. Artık istediğin kadar gecikebilirsin, ama nasıl olsa geleceksin. İşte sen de beni o zaman görürsün !.. Bakalım her vakitki Nermine benziyor muyum?.. **(Seyircilere döner, üzgün.)** Bu ilk kavgamız olacak. **(İçini çeker.)** Hayatta, ne fena dakikalar oluyor!

Durun, biraz düşüneyim; acaba gelince ne türlü karşılasam? Ne söylesem? Alışık olmadığım için bilmiyorum. **(Biraz durur.)** Ah ! Keşke annem İstanbulda olsaydı ! Ama İzmirde daha bir ay kalacak.. Burada olsaydı, ne yapacağımı bana öğretirdi, o hiç olmazsa babamla günde üç dört kere kavga eder ! **(Gülümsiyerek)** Zavallı babacığım ! **(Sesinin tonunu değiştirir.)** Biraz daha düşünmeli.. **(Bir dakika durur.)** Hah, buldum ! Tamam, Şefik gelince, gayet sakin, ciddî bir surat takınırım, ve güya onu hiç beklemiyormuş gibi bir *şeyle meşgul görünürüm, meselâ bir kitap okurum. O tabii gecikmesinin sebebini bana anlatmıya çalışacak :*

— Biraz geciktim, seni de boşu boşuna bir sürü beklettim; ama...

Ben gayet soğuk :

— İstediğin saatte gelebilirsin.

— Bırak da neden geç kaldığımı anlatayım.

— Ben sana sormuyorum ki..

— Neri'ciğim, aksilik etme.

— Bundan sonra ne ben senin Neri'n ne de sen benim Şefikomsun ! Artık bitti !

Tabii bana sarılmak, beni öpmek ister, iterim... Ne olur acaba? Ne olacak kahkahayı basar !.. İşte bu fena. O gülünce ben de mutlaka gülerim, daima bu böyledir, elimde değil. O zaman da barışırız. Bu da olmadı işte !

Başka şey bulmalı. Acaba hiç bir şey olmamış gibi sesimi çıkarmasam? Evet ama o vakit tekrarlar, arttırır. **(Düşünceli, seyircilere).**

Bir sinir buhranına ne dersiniz?. Şuracıkta, halının üstünde yuvarlansam saçlarım karma karışık, ağlasam, bağırsam, tepinsem, dişlerim, ellerim kenetlense? Annem eskiden çok yapardı ama, şimdi vazgeçti... Galiba yoruluyor... Zaten babam da alıştı ya!.. **(Saate bakar.)** Altıya on var ! Öyleyse tamam, krize karar verdim ! **(Saçlarını karıştıracakmış gibi elini başına götürür.)** Evet ama sonra, tekrar taranıp giyinmek uzun sürer.. Ayrıca robum da berbat olur... Gözlerim kızarır... Bu da olmadı.

Hafif bir baygınlık nasıl olur acaba? Tabii telâşa düşer, yüzüme su döker, tokatlar, kolonya, filân!.. Gene olmadı, elbisem ıslanır, yazık değil mi? Daha yeni giydim.

Ya deli taklidine ne buyurulur? Deli'ye en çok benziyen, aslında deli olmıyanmış derler !.. Ya inanır da beni Bakırköyüne kapattırırsa? Ondan sonra kendisi gezsin, eğlensin !.. Yağma yok !

Karısını sevmiyen adam herşey yapar, netekim beni artık sevmediği besbelli. **(Cesaretini kaybetmiş bezgin bir halde.)** Öyleyse, bu işe tahammül etmeli, başka çare yok. **(Birdenbire coşar.)** Hayır olmaz ! Dünyada kabul etmem ! Ya ne yaparım? Annemi çağırırım, benim yerime ne yapmak lâzımsa o yapar. Yahut da bana öğretir. O gelinceye kadar ben hiç bir şey olmamış gibi davranırım.

Masanın başına geçer mektup yazmıya başlar

"Anneciğim, dört gündür Şefik eve uğramadı..." **(Saate bakar.)** Altıyı çeyrek ! Bir hafta demeli... **(Yazarak.)** Bir haftadır Şefik eve gelmiyor, artık tahammülüm kalmadı. Bu evde şimdiye kadar kimseye bir şey hissettirmeden çektiklerim...

Elinde kalem kapıyı dinler.

Susun !.. İşittiniz mi? **(Neşeyle haykırarak ayağa kalkar.)** Geldi, geldi Şefikom geldi ! Ah ! bazan hayatta ne hoş dakikalar oluyor ! Ne yapayım? **(Mektubu yırtar.)** İlk önce mektubu yırtmalı... Kavgaya gelince **(Karar vererek.)** Adam sen de, başka zamana kalsın.. **(Neş'e içinde sağdaki kapıdan dışarı çıkar.)**

Perde iner

Adapte eden
Fatma Karay

Idraksiz güzel

Kız — Anlamıyorum... Şu erkekler daracık artist odasına girmeğe ne diye can atarlar ?

"Le Rire" den

Bir Düello Tarzı

Bismark ile ûlemadan Virchow ayni siyasî kanaatte olmadıkları için münakaşa edip dururlardı. Bir seferinde Bismark, kendisini tahkir edilmiş sayarak Virchow'a iki şahit yolladı. Âlim sordu:

— Hangi cins silâhla düello edeceğiz?

— Bunun tâyinini size bıraktı.

— Peki öyle ise ben "Strychnine" zehirini intihap ediyorum. Bu zehirden insanı öldürecek miktarını bir sandovice koyarız, öbür sandoviç zehirsiz durur. Gözlerimizi bağlar, birer tane alır, yeriz. Gidip Bismark'a söyleyiniz, kabul ederse hazırım.

Bismark düellodan vaz geçer.

NEFSE DÜŞKÜNLÜK

Fransız ediblerinden Fontenelle zeytin yağlı kuş konmazı pek severdi; dostu Rahip Terrasson ise bunun tereyağlısından hoşlanırdı. Rahip bir gün yemeğe geldi; Fontenelle'de aşçıya kuş konmazlardan yarısının tereyağında pişirilmesini söyledi.

Fakat tam sofraya oturulacağı sırada Rahip birdenbire iskemlesinden düştü ve felce uğradı. O zaman Fontenelle mutfağa koşarak aşçıya seslendi:

— Kuş konmazların hepsini zeytin yağında yap!

MÜFREDATLI LİSTE

Avusturya Macaristan impartorluğu generallerinden Balgozy, hemen hemen bütün hakikî askerler gibi sözünü esirgemez ve kırtasiyecilikten hâzetmez bir adamdı.

Bosna-Hersek mevki kumandanı olduğu sıralarda mühim saydığı bir köprünün yaptırılması lüzumunu Harbiye nezaretine yazar. Nezaret de generalin emrine 10.000 kuron verir, buna mukabil de alelusûl masraf makbuzlarını ister. General, makbuz yerine sadece : "Sarfedilmiştir." cümlesi yazılı bir kâğıt gönderir. Tabii nazır küplere biner, tekit üzerine tekit yazar, behemehal müfredatlı bir masraf listesinin gönderilmesinde ısrar eder.

Sabrı tükenen general sözüm ona müfredatlı listeyi hazırlar, gönderir. Nazır, listede şunları görür :

Köprü yaptırmak için gönderilen para: 10.000 Kuron.
Yaptırılan köprüye sarfedilen para : 10.000 Kuron

Yekûn 00.000 Kuron

Bir para bile saklanmamış, bir çivi bile çalınmamıştır. İnanmıyan hayvandır.

General Balgozy

Nazır köpürür, hemen saraya koşar, ihtiyar imparator Fransuva Jozefe kâğıdı verir. O listeyi gözden geçirir, nazıra iade ederken der ki :

— Ben, inanıyorum. Acaba sizin bir tereddüdünüz mü var?

Bizim Boğaziçi dönüşleri gibi

— (Polise) Bu kadın öyledir işte... Fazla içti mi otombili baş aşağı kullanmak ister !

"Le Rire" den

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

HAKİKİ COWBOY SAKIZI

COWBOY itimat edebileceğiniz, emniyet ve zevkle çiğniyebileceğiniz yegâne sakızdır.

COWBOY Size hiç bir zarar getirmez. Aksine çok faydalar temin eder.

COWBOY (Sakızı) ağaçlardan toplanıp süzülür ve kısmen sertleştirme âmeliyatını geçirmek ve toplama esnasında el ve âletlerden gelmesi muhtemel mikropların kâfesinden âzâde kılmak için hususî otoklavlarda teakim edilmiş beyazlatılmış (Chewing gum) sakızıdır.

COWBOY Ihtiva ettiği emsalsiz nefis ve hafif antiseptik hassasını malik esansların sayesinde ağızdaki fena mikropları ve diş parazitlerini tamamen imha ederek ağzın lâzımlı dermanlarını muhafaza eder. Ve bu sayededir ki, Amerikada çiğnemeyen hemen hemen yoktur.

COWBOY Hakikî sakızlarını tercih ediniz ve taklitlerinden sakınınız.

LİON MELBA ÇİKOLATA FABRİKASI

— Gördün mü sevgilim? Ne hale düştük !

"Ecnebi karikatürü"

Usta Doktor

Berlinde çok sevilen ve âdeta kendisine "Lokman Hekim" nazariyle bakılan Dr. Hein, içkiye pek düşkündü.

Yine bir akşam, kafayı adamakıllı tütsülemişti. Sendeliye sendeliye tam yatağına gireceği sırada hastaya çağırdılar. Mecburen gitti. Fakat hastanın nabzını tutacağı yerde sarhoşlukla kendi nabzını tuttu ve hiddetle söylendi :

— İnsanı rahatsız etmenin mânası var mı? Adamın hiç bir şeyi yok. Yalnız fazla sarhoş !

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Cemal Refik Delibaş
İdare yeri : Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer :
Murad KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer : TAN Matbaası

30 LİRAYA

Avrupadan hazır olarak idhal edilmiş trençkot pardesü ayrıca mevsimin en orijinal Amerikan, Isviçre ve Ingiliz şanjanlı pardesülerini en uygun fiatla temin eden yegâne müessese :

TRENÇKOT PAZARI
YAVUZ KURTARAN

Mahmutpaşa - Irfaniye çarşısı Irfaniye Han No. 9

D. Denizyollarından

14/Kasım 948 - 20/Kasım 948 (Dahil) tairhlrei zarfında aşağıda isimleri yazılı hatlarımıza kalkacak vapurların isimleriyle kalkış, geliş gün ve saattleri ve kalkacak rıhtımlar

— Gidecek Vapurlar —

KARADENİZ HATTI	—	Perşembe 5.00 de (Güneysu), Cumartesi 5.00 de (Tarı).
İNEBOLU HATTI	—	Cuma 5.00 de (Dumlupınar)
MUDANYA HATTI	—	Çarşamba 9.00 da (Sus), Perşembe 16.00 da (Marakaz), Cumartesi 9.00 da (Marakaz).
BANDIRMA HATTI	—	Çarşamba 20.00 de (Konya), Cuma 8.15 de (Sus), Cumartesi 20,00 de (Konya).
KARABİGA HATTI	—	Cuma 19.00 da (Seyyar).
İMROZ HATTI	—	Cumartesi 10.00 da (Antalya).
AYVALIK HATTI	—	Çarşamba 19.00 da (Saadet), Cuma 19.00 da (Mersin).
İZMİR HATTI	—	Çarşamba 11.00 de (Tırhan), Cumartesi 11.00 de (Ege).
ISKENDERUN	—	Perşembe 9.00 da (Çanakkale, Narenciye).

— Gelecek Vapurlar —

KARADENIZ	—	Çarşamba 19.00 da (Cumhuriyet), Cuma 19.00 da (Karadeniz).
MUDANYA	—	Çarşamba 14.35 de (Marakaz), Perşembe 12.15 de (Sus), Cuma 15.00 de (Marakaz), Cumartesi 21.00 de (Marakaz).
BANDIRMA	—	Çarşamba 6.30 da (Konya), Cuma 6.30 da (Konya), 22.00 de (Sus).
KARABIGA	—	Cuma 7.00 de (Seyyar).
AYVALIK	—	Perşembe 11.00 de (Antalya).
IZMİR	—	Perşembe 16.00 da (Ege).

Not : Karadeniz, Izmir, Doğu ve Batı Akdeniz, Mudanya ve Bandırma sabah postaları, **Galata rıhtımından**; Iskenderun, Ayvalık, Çanakkale, Inebolu postaları, **Sirkeci rıhtımından**; Bandırma Akşam Karabiga, Imroz postaları, **Tophane rıhtımından kalkar.**

Telefonlar : Deniz Hatları İşletme Müdürlüğü : (44678) santraldan (81), İstanbul Başacenteliği : (42362).

KALECİK
"Kırmızı"

Ankara bölgesinin şaraplık üzümlerinden yapılmıştır.
Milletlerarası şarap Kongresinde en çok takdir kazanan bir çeşidimizdir.

Tekel

Tehlikeyi Bütün Gazeteler İlân Etti ! Çiklet çiğniyerek her türlü hastalığa yakalanabilirsiniz. Bu çirkin iptilâdan kendinizi koruyun !

SEN - BEN
KULLANINIZ !

O, sizi hastalıktan korur, saygı hissinize tercüman olur. Sağlık Bakanlığınca incelenmiş, yeni bir keşiftir. 15 adetlik paketi 25 kuruş. Telefon : 23053

TÜRKİYENİN
En Büyük Kadın Gazetesi

Hanımeli

11 inci Kasım Sayısı Çıktı

Bu sayının içindeki yazılardan bazıları:

★ — Cumhuriyetimiz 26 ıncı yılına basarken kadınlarımızın fikirleri.
★ — Atatürk kadınlarımız hakkında neler düşündü?
★ — Kadın işe giderken süslenmeli midir?
★ — Kış modası, kış jimnastikleri, yün ve elişleri örnekleri
★ — Bebekleri üşütmeyiniz! Bebeklerin kışlık patik ve eldivenleri
★ — Evlenmek ister misiniz? Vereceğimiz on öğüdü yapınız.
★ — Balo mevsimi başlarken: Geceleri süreceğiniz kokular. Bu kokuların tuvaletinizle uygunluğu
★ — Çarşıdaki alışverişinizde nelere dikkat etmelisiniz?
★ — El yazınızı ve fotoğrafınızı bize gönderiniz size kim olduğunuzu bildirelim!
★ — Kocanızın eski caketinden oğlunuza yeni pardesü nasıl yaparsınız?
★ — Biçki, dikiş, çiçek dersleri, örgü ve iğne işleri. Hikâye, roman, meraklı dünya haberleri, şiir, fıkra, eğlence, renkli ve resimli.

40 Sahife 50 kuruş

İstanbul TAN Matbaası